

22 660

Conferentie van commissies voor Europese aangelegenheden uit de parlementen van de lidstaten van de EU en van een delegatie uit het Europees Parlement

Nr. 40 HERDRUK¹

VERSLAG

Vastgesteld 25 januari 2010

Op 4 tot en met 6 oktober 2009 heeft in Stockholm de 42e bijeenkomst van de conferentie van commissies Europese aangelegenheden uit de nationale parlementen van de lidstaten van de Europese Unie (hierna: EU) en van een delegatie uit het Europees Parlement plaatsgevonden, naar de afkorting van de Franse naam aangeduid als Cosac². Ook namen delegaties uit de nationale parlementen van de kandidaat-lidstaten van de Europese Unie als waarnemer deel aan deze conferentie. Verder namen delegaties van de nationale parlementen van Noorwegen en IJsland als speciale genodigden deel.

De Nederlandse delegatie naar deze conferentie bestond uit de leden Broekers-Knol (delegatieleider Eerste Kamer) en Kuiper uit de Eerste Kamer, en het lid Waalkens uit de Tweede Kamer.

1. Opening

De heer Per Westerberg, voorzitter van de Zweedse Riksdag, heette de deelnemers welkom. Hij feliciteerde de Ierse delegatie met het positieve resultaat van het Ierse referendum over het Verdrag van Lissabon op 2 oktober 2009. Hij stelde dat nationale parlementen een actievere rol dienen te spelen nu de Europese samenwerking steeds meer wordt verdiept en zij door het Verdrag van Lissabon een formele rol hebben gekregen in het Europees wetgevingsproces. Verder dient het Europees beleid meer te worden ingebed in de werkzaamheden van de nationale parlementen; Europees beleid moet worden beschouwd als nationaal beleid en de vakcommissies van de nationale parlementen dienen direct bij Europese beleidsvorming te worden betrokken.

Mevrouw Anna Kinberg Batra opende de conferentie.

De heer Arni Thor Sigurdson, voorzitter van de commissie voor Buitenlandse Zaken van de IJslandse Alþingi, gaf een toelichting op de lidmaatschapsaanvraag van IJsland; hij benadrukte dat IJsland gelijk behandeld wil worden als de andere kandidaat-lidstaten in het toetredingsproces en dat de Alþingi gereed is voor een volledige screening. Verder meldde hij dat IJsland een bijdrage aan de EU kan leveren inzake kennis over hernieuwbare energie, duurzame visserij, milieubeleid en het beheer van het Noordpoolgebied.

¹ I.v.m. het toevoegen van een Eerste Kamer letter. Het eerder als Kamerstuk 22 660, nr. 40 gepubliceerde stuk komt hiermee te vervallen.

² Zie ook de website van de Cosac: www.cosac.eu

De heer Bernard Durkan, voorzitter van de gemengde commissie voor Europese Zaken van de Ierse Oireachtas, deed verslag van het Ierse referendum. Hij was tevreden over de historisch hoge opkomst, in sommige districten 95%, en meldde dat een uitgesproken meerderheid van 67% een goed mandaat is. De heer Ludek Seifzig, voorzitter van de commissie voor Europese Zaken van de Tsjechische Senaat meldde dat het Tsjechische Constitutionele Hof de klacht van 17 senatoren tegen de ratificatie van het Verdrag van Lissabon versneld zal behandelen opdat snel duidelijkheid verkregen wordt over de ratificatie. Vervolgens meldde de heer Edmund Wittbrot, voorzitter van de commissie voor Europese Zaken van de Poolse Senaat, dat in vervolg op de positieve uitslag van het Ierse referendum, de Poolse President het Verdrag van Lissabon zal ondertekenen. Tenslotte werd vanuit verschillende delegaties opgeroepen tot een spoedige ratificatie van het Verdrag van Lissabon

Hierna werd de agenda van de conferentie vastgesteld. Deze bevatte de volgende onderwerpen:

1. Presentatie van het 12e biannual report
2. Subsidiariteitstoetsen van het ontwerp-kaderbesluit inzake het recht op tolken en vertaling in strafzaken en de ontwerp-verordening inzake het toepasselijk recht, jurisdictie en erkenning van uitspraken en administratieve maatregelen inzake erfopvolging en testamenten.
3. Voorstellen voor onderwerpen die in 2010 worden behandeld.
4. Stand van zaken van het Zweedse voorzitterschap
5. Klimaatverandering
6. Openheid en transparantie in de EU-instellingen en in de nationale parlementen bij de behandeling van EU-aangelegenheden
7. Het Stockholmprogramma
8. Conclusies en bijdrage van de Cosac

2. Presentatie van het 12e biannual report

Het 12e biannual report werd goedgekeurd. Mevrouw Kinberg Batra onderstreepte het belang van openheid en transparantie en van het Stockholmprogramma.

3. Subsidiariteitstoetsen van het ontwerp-kaderbesluit inzake het recht op tolken en vertaling in strafzaken en de ontwerp-verordening inzake het toepasselijk recht, jurisdictie en erkenning van uitspraken en administratieve maatregelen inzake erfopvolging en testamenten.

Mevrouw Anna Kinberg Batra deed verslag van (het verloop van) de toetsing in de verschillende nationale parlementen.

Mevrouw Broekers-Knol meldde dat de Eerste Kamer onvolkomenheden zag in de motivering. Zij stelde vraagtekens bij de toegevoegde waarde gelet op het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. De EU moet niet meer regelen dan al geregeld is.

Vervolgens stelde mevrouw Kinberg Batra het vervolg van de subsidiariteitstoetsen in Cosac-verband aan de orde. Zij meldde dat deze discussie niet conclusief zou moeten zijn, gelet op de onzekerheid van de voltooiing van de ratificatie van het Verdrag van Lissabon. Onder Spaans voorzitterschap zou hierover verder moeten worden gediscussieerd.

Sommige delegaties spraken zich uit tegen het vervolgen van de subsidiariteitstoets in Cosac-verband; zij waren van mening dat prioriteit gegeven dient te worden aan meer substantiële vraagstukken en onderwerpen die de burger raken. zich uit voor continuering van de ontstane praktijk van gecoördineerde subsidiariteitstoetsen in Cosac-verband.

De heer Waalkens meldde dat het naast de technische implementatie en

implicaties van het Verdrag van Lissabon vooral ook gaat om het vraagstuk van de verdeling van de macht. Hij achtte politisering van het debat essentieel voor de verbinding tussen de politiek en de burger. Met betrekking tot de subsidiariteitstoets verwees de heer Waalkens naar het voorstel dat de commissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer in 2008 had ingediend, welk voorstel in de kern inhield te komen tot een goede coördinatie. Dit dient te worden gecontinueerd. Ook dient de inmiddels ontstane praktijk van gecoördineerde subsidiariteitstoetsen in Cosac-verband te worden gecontinueerd.

Mevrouw Broekers-Knol meldde dat het zwaartepunt van de behandeling van Europese voorstellen bij de vakcommissies in de nationale parlementen dient te liggen en niet bij de Cosac. Cosac heeft een belangrijke rol gespeeld bij het initiëren van het Europadebat in de nationale parlementen. Het Nederlandse parlement is zich bewust geworden van de noodzaak van intensivering van het debat; ook het bij de Goedkeuringswet van het Verdrag van Lissabon ingevoerde behandelvoorbehoud draagt daaraan bij. Mevrouw Broekers-Knol concludeerde dat subsidiariteit wel in Cosac-verband besproken dient blijven te worden, maar dat Cosac vooral ook meer substantiële vraagstukken dient te bespreken.

Geconcludeerd werd dat het onderwerp verder zal worden behandeld onder Spaans voorzitterschap.

4. Voorstellen voor onderwerpen die in 2010 worden behandeld.

De delegaties droegen een aantal voorstellen aan:

- Het vraagstuk van de gecoördineerde subsidiariteitstoets in Cosac-verband, inclusief de selectie van voorstellen uit het komende Wetgeving- en werkprogramma van de Europese Commissie.
- Twee concrete voorstellen voor onderwerping aan de subsidiariteitstoets, te weten: ontwerprichtlijn inzake werkgerelateerde spier- en gewrichtsaandoeningen («muscoskeletal disorders»); ontwerpverordening ter amendering van verordening 44/2001 inzake jurisdictie, erkenning en afdwinging van rechterlijke uitspraken op civiel en handelsgebied (Brussel I-verordening). Deze voorstellen werden aangedragen door de Nederlandse delegatie.
- Follow-up van de discussie onder Frans en Tsjechisch voorzitterschap over de parlementaire controle op Europol en Eurojust.
- De hervorming van de EU-begroting.
- De implementatie door de nationale parlementen van hun door het Verdrag van Lissabon geïntroduceerde recht om direct een klacht bij het Hof van Justitie in te dienen inzake inbreuk op het subsidiariteitsbeginsel door een wetgevend voorstel.

5. Stand van zaken van het Zweedse voorzitterschap

Dit onderwerp werd ingeleid door de heer Fredrik Reinfeldt, Minister-president van Zweden. Hij gaf een overzicht van de stand van zaken van de ratificatie van het Verdrag van Lissabon en sprak zijn tevredenheid uit over het Ierse «ja».

Vervolgens ging de heer Reinfeldt in op de stand van zaken inzake klimaatverandering. Hij sprak de hoop uit dat de Klimaattop in Kopenhagen in december 2009 tot een overeenkomst zou komen. Hij sprak zijn zorg uit voor een eventueel juridisch vacuüm indien geen overeenkomst zou worden bereikt. De heer Reinfeldt onderstreepte de noodzaak van volledige participatie van de Verenigde Staten en China in het nieuwe akkoord en de noodzaak om te komen tot een besluit inzake financiële verplichtingen van de verschillende partijen bij het akkoord.

Met betrekking tot de economische en financiële crisis onderstreepte de heer Reinfeldt dat de Europese Raad regels inzake macro en micro

toezicht op het internationale financiële systeem wenst te bespreken, evenals stimuleringsmaatregelen voor de Europese economie, het hoge niveau van schulden en de gevolgen van de verouderende bevolking. Met betrekking tot uitbreiding maakte de heer Reinfeldt melding van het de recente overeenkomst tussen Slovenië en Kroatië, die de voortgang van toetredingsonderhandelingen met Kroatië mogelijk maakten. Tenslotte onderstreepte de heer Reinfeldt het belang van de Baltische Zee regio en het Stockholmprogramma, die waren geagendeerd voor aanneming in de Europese Raden van oktober en december 2009.

In het hierop volgende debat werden verschillende onderwerpen aangedragen, zoals de noodzaak van een snelle ratificatie van het Verdrag van Lissabon, implementatie van de nieuwe rol van de nationale parlementen in de EU, de invulling van de nieuwe functies van Voorzitter van de Europese Raad en de Hoge vertegenwoordiger buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid.

De heer Waalkens stelde dat de ambities van het Zweedse voorzitterschap steun verdienen en hij riep op tot een snelle ratificatie van het Verdrag van Lissabon. Om Europa zichtbaarder te maken voor de burger is het van belang dat het debat over Europese zaken wordt gepolitiseerd. Met betrekking tot klimaat acht de heer Waalkens het van belang dat tevens gekomen wordt tot duurzame financiële afspraken, ook ten aanzien van de OS-landen. Met betrekking tot uitbreiding van de Unie meldde de heer Waalkens dat dit een goed proces is dat leidt tot vrede en stabiliteit in de Europese regio; wel dienen de kandidaat-lidstaten te voldoen aan alle toetredingscriteria.

6. Klimaatverandering

Dit onderwerp werd ingeleid door de heer Andreas Carlgren, de Zweedse Minister van Milieu. Hij opende met het uitspreken van hoge verwachtingen voor de Klimaattop in Kopenhagen. Hij stelde dat in de periode tussen de Top in Bali in 2007 en de Top in Kopenhagen een globale dialoog over Klimaatverandering is ontstaan, wat een grote positieve verandering is.

De heer Carlgren onderstreepte dat de geïndustrialiseerde landen, zowel individueel als gezamenlijk dienen te komen tot vermindering van CO₂-uitstoot; maar dat ook OS-landen hun bijdrage moeten leveren. Hij stelde dat de EU tot afspraken moet komen over de financiering. Ook moet een besluit genomen worden over het delen van kosten, met name inzake OS-landen.

Vervolgens ging de heer Carlgren in op de vorm die een overeenkomst in Kopenhagen zou kunnen krijgen. Uitgangspunt moet zijn om te komen tot een alomvattend akkoord; de heer Carlgren zag geen heil in deelakkoorden, alleen een volledig akkoord zou als uitkomst acceptabel zijn.

De heer Carlgren sloot af met het onderstrepen van het belang voor zowel de geïndustrialiseerde als de OS-landen om aan te tonen dat klimaatadaptatie de mogelijkheid zou bieden tot het ontwikkelen en vergroten van hun economische groei.

In het hierop volgende debat werden verschillende onderwerpen aangedragen, zoals de status van de onderhandelingen met China en de Verenigde Staten, de verwachtingen over de Klimaattop van Kopenhagen, financiering, benodigde technische aanpassingen en de positie van OS-landen.

De heer Waalkens hield een pleidooi om naast de onderzoeken die zijn gedaan, conclusies te verbinden aan die onderzoeken en echt knopen door te gaan hakken. Er is meer dan voldoende bekend om nu stevige afspraken te maken over de financiering van adaptatie en mitigatie. De top van Kopenhagen voorziet in het nemen van acties. Er dient echter

ook een goede financiële grondslag gerealiseerd te worden en er dienen voorzieningen getroffen te worden opdat de gevolgen van de klimaatverandering, zoals een voedselcrisis, de OS-landen niet te hard treffen.

7. Openheid en transparantie in de EU-instellingen en in de nationale parlementen bij de behandeling van EU-aangelegenheden

Dit onderwerp werd ingeleid door mevrouw Margot Wallström, Vice-Voorzitter van de Europese Commissie, en de heer Björn von Sydow, ex-Voorzitter en lid van de Zweedse Riksdag.

Mevrouw Wallström stelde dat de les die uit het Ierse referendum getrokken kan worden kan worden samengevat met «beter luisteren, beter uitleggen, ga naar de burger». Met betrekking tot openheid en transparantie roemde zij de resultaten die de huidige Commissie de afgelopen periode heeft bereikt met haar communicatiestrategie. Mevrouw Wallström beschouwt beide elementen als burgerrecht, met hetzelfde gewicht als het stemrecht. Dit burgerrecht zou ook het recht op toegang tot documenten omvatten. Mevrouw Wallström meldde dat de Commissie met de, door de Commissie in 2005 ingediende, communicatiestrategie een dialoog op gang heeft gebracht met de nationale parlementen. Dit heeft volgens haar Europa dichter bij de burger gebracht.

De heer Von Sydow meldde dat de burger een groot wantrouwen heeft ten aanzien van de EU. De burger accepteert de EU alleen als een organisatie die besluiten neemt in laatste instantie als lidstaten zelf niet in staat zijn om tot oplossingen te komen. Een grotere openbaarheid van EU-documenten kan helpen om het wantrouwen bij de burger weg te nemen.

In het hierop volgende debat kwamen verschillende onderwerpen aan de orde, zoals openheid en transparantie bij totstandkoming van beleid, Raadsvergaderingen als politiek forum (besluitvorming geschiedt openbaar, maar de besprekingen in de Raad vinden plaats achter gesloten deuren), registratie van lobbyisten, rol van de nationale media en onderwijsinstellingen om informatieverschaffing over EU-onderwerpen te verbeteren en het houden van debatten in de nationale parlementen over Europese onderwerpen.

Mevrouw Broekers-Knol had al tijdens de Cosac-voorzittersvergadering van 4–5 juli 2009 verzocht het onderwerp transparantie van de Europese Unie te agenderen voor de plenaire Cosac. Zij droeg drie elementen aan. Ten eerste betreft het de onderhandelingen in Raadskader, die te weinig transparant zijn. De nationale parlementen moeten daarover goed geïnformeerd worden, opdat zij de betrokken bewindspersonen, die deelnemen aan de Raadsonderhandelingen, adequaat kunnen controleren op hun voorgenomen stellingname in de Raad. Ten tweede meldde mevrouw Broekers-Knol dat transparantie ook meebrengt dat de financiën van de EU op orde zijn. Zij wees erop dat de Europese Rekenkamer dit jaar wederom geen goedkeurende verklaring over de rekening van de EU heeft afgegeven. Zij meldde dat de lidstaatverklaring, die op dit moment door slechts vier lidstaten wordt gehanteerd, een goede stap voorwaarts is voor de transparantie en verantwoording van de financiën van de EU. Tenslotte stelde mevrouw Broekers-Knol dat de comitologieprocedure te weinig transparant is en zij wierp de vraag op hoe dit verbeterd kan worden.

8. Het Stockholmprogramma

Dit onderwerp werd ingeleid door mevrouw Beatrice Ask, de Zweedse Minister van Justitie, en de heer Tobias Billström, de Zweedse Minister van migratie en asiel.

Mevrouw Ask meldde dat de ontwikkeling van het Stockholmprogramma een van de hoogste prioriteiten van het Zweedse voorzitterschap is. Doel is om te komen tot een veiliger en opener Europa, dat rekening houdt met de rechten van de burger. Voorts is een doel om een goede balans te vinden tussen verdergaande samenwerking op het gebied van politie en justitie aan de ene kant en privacyrechten en mensenrechten aan de andere kant. Essentieel bij de ontwikkeling van JBZ-maatregelen is het beginsel van wederzijds vertrouwen; uitwisselingsprogramma's en de ontwikkeling van gemeenschappelijke minimumnormen kunnen hieraan bijdragen.

De heer Billström memoreerde dat de Commissie, op basis van het door de Europese Raad van oktober 2008 aangenomen Asiel en Migratiepact, een brede consultatie is gestart. Hij meldde dat migratie in het voordeel kan zijn voor alle partijen, zowel voor de landen van herkomst en de ontvangende landen als voor de individuele migranten zelf. De EU heeft immers behoefte aan goede arbeidsmigranten. Verder is een gezamenlijke strategie inzake illegale immigratie noodzakelijk met daaraan gekoppeld een efficiënt terugkeerbeleid. Dit mag echter niet leiden tot een slechtere toegang tot asielprocedures.

In het hierop volgende debat kwamen verschillende onderwerpen aan de orde. Veel delegaties onderstreepten dat het verdrag van Lissabon besluitvorming op JBZ-terrein vergemakkelijkt, maar dat de nationale parlementen daarbij nauw betrokken moeten worden. Ook onderstreepten veel delegaties dat er een goede balans moet zijn tussen verdergaande samenwerking op het gebied van politie en justitie en het waarborgen van de fundamentele rechten van de burger. Verder werd algemeen onderschreven dat het nodig is om additionele maatregelen te treffen op het terrein van operationele samenwerking, met name voor wat betreft het uitwisselen van gegevens tussen de verschillende (opsporings-)diensten. Tenslotte werd door een aantal delegaties opgeroepen tot versterking van FRONTEX en scherpere regels inzake de terugkeer van vluchtelingen. Met betrekking tot het Stockholmprogramma benadrukte mevrouw Broekers-Knol dat samenwerking bij de bestrijding van georganiseerde criminaliteit en asiel en (im)migratie noodzakelijk is. Vervolgens meldde mevrouw Broekers-Knol dat in de aan het Stockholmprogramma voorafgaande programma van Tampere en het Haagse programma nog veel onderwerpen staan die nog niet tot regelgeving hebben geleid en dat deze ook moeten worden uitgevoerd. Zij sprak waardering uit voor de ambities van het Zweedse voorzitterschap, maar benadrukte dat consolidatie van de voorgaande programma's gewenst is. Vervolgens meldde mevrouw Broekers-Knol dat, met het oog op de positie van de burger, de regeling van het innen van kleine vorderingen een goed voorbeeld is van anticiperende wetgeving. Tenslotte memoreerde mevrouw Broekers-Knol dat ook het Europees Parlement oog zou moeten hebben voor de subsidiariteitstoets.

9. Conclusies en bijdrage («contribution») van de Cosac

Na een bijeenkomst van de delegatieleiders, waarin over een conceptverklaring is gesproken, heeft het plenum aan het einde van de vergadering over het concept overeenstemming bereikt. De conclusies en de bijdrage («contribution») van de 42e Cosac-bijeenkomst zijn opgenomen in de bijlage bij dit verslag.¹

De voorzitters van de delegatie,
Broekers-Knol
Waalkens

De griffiers van de delegatie,
Rijks
Mittendorff

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.